

SPSS & İstatistik Rehberleri

İleri

Yüksek Lisans

Doktora

Güvenilirlik Analizi ve Cronbach Alpha — Hesaplama ve Yorumlama

Ölçek güvenilirliğinin temelleri, Cronbach Alpha hesaplama, yorumlama, SPSS uygulaması ve alternatif güvenilirlik yöntemleri.

Zafer Hoca · Yayın: 04.04.2026 · 1 dk okuma

Güvenilirlik Nedir?

Güvenilirlik, bir ölçme aracının tutarlı ve tekrarlanabilir sonuçlar üretme derecesidir. Aynı kişilere aynı ölçeği farklı zamanlarda uygularsanız benzer sonuçlar çıkmalıdır. Güvenilirliği düşük bir ölçek = güvenilirmez veri = geçersiz araştırma. Hakem değerlendirmesinde güvenilirlik raporu mutlaka kontrol edilir.

Cronbach Alpha Nedir?

İç tutarlılık güvenilirliğinin en yaygın göstergesi. Ölçekteki maddelerin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu ölçer. 0 ile 1 arasında değer alır.

$\alpha \geq 0.90$: Mükemmel güvenilirlik.

$\alpha \geq 0.80$: İyi güvenilirlik.

$\alpha \geq 0.70$: Kabul edilebilir güvenilirlik.

$\alpha \geq 0.60$: Sorgulanabilir — keşifsel araştırmalarda kabul edilebilir.

$\alpha < 0.60$: Düşük güvenilirlik — ölçeği kullanmayın veya revize edin.

SPSS'te Hesaplama

Analyze → Scale → Reliability Analysis. Ölçek maddelerini "Items" kutusuna ekleyin. Model: Alpha. Statistics: "Scale if item deleted" işaretleyin. Bu seçenek her madde çıkarıldığında alpha'nın nasıl değişeceğini gösterir — düşük katkılı maddeleri tespit eder.

"Item-Total Correlation" ve "Alpha if Item Deleted"

Corrected Item-Total Correlation: Her maddenin toplam puanla korelasyonu. < 0.30 ise madde sorunlu — çıkarmayı düşünün.

Cronbach Alpha if Item Deleted: Bu madde çıkarılsa alpha artıyor mu? Artıyorsa madde ölçeğe zarar veriyor — çıkarın.

Alternatif Güvenilirlik Yöntemleri

Split-Half (İki Yarı): Ölçeği ikiye bölüp iki yarının korelasyonunu hesaplama. Spearman-Brown düzeltmesi uygulanır.

Test-Retest: Aynı ölçeği 2-4 hafta arayla aynı gruba uygulayıp korelasyon hesaplama. Zamana karşı tutarlılık.

Composite Reliability (CR): SEM analizlerinde Cronbach Alpha yerine kullanılır. $CR > 0.70$

kabul edilir.

McDonald's Omega: Alpha'nın varsayımlarını karşılamayan durumlarda daha doğru. R'da "psych" paketiyle hesaplanır.

APA Raporlama

"Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliği Cronbach Alpha katsayısı ile incelenmiş, motivasyon alt boyutu için $\alpha = .87$, öz yeterlik alt boyutu için $\alpha = .82$ ve ölçeğin tamamı için $\alpha = .91$ olarak hesaplanmıştır."

Etiketler: #Strateji #Tez

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları:
zaferhoca.com.tr/magaza